Poštnina plačana v gotovini.

Posamezna številka 1 dinar.

Izhaja vsakega 7., 15., 22. in 30. v mesecu. — Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Karla Marksa trg 2. — Naročnina znaša mesečno Din 4·—.

LETO II. | LJUBLJANA, sreda, 15. avgusta 1923. | Štev. 30.

Rudarji! Vstrajajmo!

Že četrti teden traja naš mezdni boj, v katerega so nas prisilile naše prenizke mezde in pa požrešnost trboveljske premogokopne družbe, ki kupiči milijone, katere je izsesala iz naših izmozganih in izžetih teles. Štiri tedne se bojujemo za naš goli obstanek, za svoje življenske pravice.

Družba, ki se je preobjedla profitov, nam delavcem zaničljivo ponuja miloščino od 3.— dinarjev na dan. Na to ponudbo smo odgovorili z odločnim: **premalo** in stopili v stavko.

Vlada, prepričana o upravičenosti naših zahtev, mora zagovarjati trboveljsko družbo, ker je kapitalistična vlada. Vlada pravi da je nevtralna, pa zapira rudarje, daje trboveljski orožnike na razpolago in ji med stavko povišuje že itak pretirane cene premoga. Ta dejstva nas ne smejo oplašiti v naši sveti borbi. Mi vstrajamo naprej in bomo vstrajali, ker nočemo poginiti od gladu zato, da bi trboveljska na naš račun še bolj se debelila.

Priznamo, da je težko vstrajati in da je stavka hud bič za nas, ali bolje je, da se sami bičamo, kot pa da nas tlači in izkorišča trboveljska družba.

Zavedajmo se, da se gre za naš kruh in za naš obstanek in da moramo biti močni in vstrajni. Uspeh je odvisen od naše moči, od naše vstrajnosti in od disciplinarnosti. Preganjanja naših zaupnikov nas ne smejo uplašiti, grožnje trboveljske družbe nas ne smejo pokolebati. Naš odgovor na vse take poskuse mora biti glasen: **Kruha nam dajte! Lačni nočemo delati!**

Stegnili bomo naše pasove in vstrajali, vstrajali zato, da rešimo sebe in svoje pred propastjo, v katero nas tira trboveljska družba.

Kakor smo bili solidarni doslej v že 4 tedenski borbi, tako bomo ostali solidarni tudi v naprej. Sodrugi smo v borbi in pomagati si moramo med seboj. Izdajalcev ne sme biti med nami in jih ne bo. Stavkolomci postajajo le neznačajneži in malodušneži. In teh je med rudarji malo.

Delo je tista sila, ki ustvarja vse, delo vzdržuje svet in zato mora delo biti tudi plačano tako, da bo delavec pri svojem težkem delu lahko živel pošteno človeško življenje, posebno še v slučaju, če podjetje dela z 900% dobičkom.

Naša parola je: **Vstrajajmo! Vzdržimo red in disciplino!**

Po 24-urni protestni akciji železničarjev in javnih nameščencev.

Zakaj ni uspel enodnevni protestni štrajk pri poštarjih in državnih uslužbencih.

Poštarji in državni nameščenci so se za protestni štrajk pripravljali cele mesece; vsa javnost je pričakovala, da bodo držali svojo dano besedo, ker so že neštetokrat s svojimi podpisi zajamčili solidarnost. Glavno vodstvo v akcijskem odboru poštnih uslužbencev je imel g. Jakše, njegov namestnik je bil g. Otoničar. G. Jakše je dobil od članov svoje organizacije popolnoma proste roke, da glasuje lahko za vsako akcijo. Poštne uslužbence sta v akcijskem odboru tudi zastopala gg. Tauzes in Janežič, ki sta tudi podala solidarno izjavo svojih organizacij. Toraj vse v poštni zvezi včlanjene organizacije so bile za protestno akcijo. Minulega meseca se je vršil v Beogradu kongres poštnih uslužbencev cele države. Zveza poštnih uslužbencev v Sloveniji je poslala na ta kongres kot delegata gg. Jakšeta in Otoničarja. G. Jakše je bil tajnik akcijskega odbora v Ljubljani in Otoničar njegov namestnik. V krogih poštarjev je vladalo veliko zanimanje za nameravano akcijo ter so žrtvovali precejšnjo vsoto denarja. Oba delegata prišedša iz Beograda (kjer ju je sprejel pomočnik ministra pošte ter jima dajal 2 polni uri injekcije) sta takoj presedlala in začela dokazovati, da je ta akcija v dobi redukcije uradništva vladi dobrodošla, da bo to stalo veliko žrtev. Jakše je govoril, da za te žrtve ne more prevzeti odgovornosti, češ minister je zagrozil, da je v Sloveniji preveč pošt itd., v Srbiji se nahajajo trgi kakor pri nas Litija, Kamnik, ki nimajo pošte in tudi v Sloveniji se bodo te pošte odpravile; čemu je n. pr. v Mariboru toliko uradništva, ko bi zadostovala pri blagajni samo dva. Videti je bilo takoj, da se gg. Jakše, Otoničar, osobito Tauzes, Janežič pripravljajo, da povsem preprečijo skupno akcijo železničarjev in državnih nameščencev. Začele so se razširjati govorice, da je akcija nameravani komunistični puč itd. Ker to ni zaleglo pri lačnih nameščencih, so začeli s sestanki, da je vodstvo organizacij proti akciji. Jakše in Otoničar uvidevša, da se bodo vse ostale v poštni zvezi včlanjene organizacije udeležile akcije, sta sklicala sestanek, ki je bil polnoštevilen. Vršilo se je bojno glasovanje pri katerem je podlegel Jakše. Štiri petine navzočih se je odločilo za akcijo in s tem dalo nezaupnico vodstvu. Intrig še ni bilo konec; uvidevši, da so propadli, so razni gospodje intriganti započeli pisati in falsificirati okrožnice drugih organizacij itd. ter v kratkem času napravili zmedo med poštnimi uslužbenci, tako da večina ni vedela kaj da je. Vodstvo poštnih organizacij je pokazalo direktno, da je proti vsaki borbi za zboljšanje položaja svojih članov, kvečjemu za kakšno parado ali pa za umivanje nog. 2. t. m. je poslalo poštno ravnateljstvo izdajici Tauzesa in Janežiča v Celje in Maribor, da na vsaki način preprečita enoten nastop poštarjev z železničarji. Resnica je, da so se ostali poštni uslužbenci zgražali nad tem delom voditeljev svojih organizacij, jasno je, da je tako postopanje predsednikov poštnih organizacij izzvalo ogorčenje med tovariši in s tem delom je bila omajana enotnost poštnih uslužbencev ter kljub najboljši volji in solidarnosti nižjih uslužbencev se akcija ni mogla izvršiti. **Osobito pa je na nje vplivalo krumirenje državnih železničarjev.** Vsi ti pojavi so vplivali na državne nameščence, da so začeli kolebati in so se deloma podali na delo, priznati pa moramo, da kljub vsem intrigam, ki so se vršile, so državni nameščenci davkarije in socijalnega oddelka ostali solidarni. Poštni uslužbenci, ako hočejo potom svojih organizacij kaj doseči, se morajo najprej rešiti svojih paradnih predsednikov in odstraniti iz vodstva vse one, ki žive v malomeščanski buržuazni ideologiji po beogradskem vzorcu, češ: slab si predsednik, ako v dveh letih trikrat ne napreduješ. Na vodstvo organizacije spadajo sodrugi, ki imajo razredno zavest in so pripravljeni doprinesti tudi žrtve za zboljšanje socijalne bede. Boj za zboljšanje položaja se zamore uspešno voditi le v enotni in razredno-zavedni bojevni organizaciji. Naloga Vaša je, da si izmed 8 kategorijskih organizacij vpostavite **eno samo organizacijo**, potem bo Vaš uspeh siguren. Vse dosedanje zapeljivce pa odstranite in prevzemite vodstvo ter stopite v stik z železničarji, ki so vedno in povsod pripravljeni sodelovati z Vami in se ramo ob rami boriti za zboljšanje gmotnega položaja.

Živel razredni duh!

Živela solidarnost!

Živela enotna orgnaizacija železničarjev in poštnih uslužbencev.

Vzorni štrajk železničarjev v Slavoniji na progi Barsc - Pakrac, juž. žel.

Od 2. na 3. točno ob 12. uri se je na celi progi ustavil ves promet in so vsi železničarji zapustili službo. Ravnateljstvo državne želez. je hotelo ta štrajk juž. žel. proge Barsc - Pakrac preprečili. Iz Broda je bil poslan kontrolor z vsem železniškim osobjem, da upostavi promet v Pakracu, kar pa se jim je izjalovilo vsled nastopa juž. železničarjev. Vozili so samo do uvoznega znamenja in potem rinili zopet vlak nazaj v Banovo - Jarugo, kontrolor in vso prisedše osobje drž. železnice se je nato zopet odpeljalo v Brod. V Virovitico je prišel kontrolor iz ravn. drž. žel. v Zagrebu in ni mogel ničesar opraviti; nato je pripeljal vojaštvo ali državni železničarji vkljub vsem represalijam niso mogli vpostaviti promet med Osjekom in Zagrebom. V Slatino je prispel kontrolor drž. žel. z železničarji iz Osijeka, ni mogel vpostaviti prometa v Slatini, ker edini ki je nastopil prometno službo kot štrajkbreher je bil postaje načelnik **Bendeokvič. Na celi progi Barsc-Pakrac je vladala vzorna disciplina iz Barsca do Pakraca ni bilo videti nobenega železničarja.** Vsa čast južnim železničarjem proge Barsc-Pakrac, ti poznajo disciplino.

Ker drž. železnica ni mogla upostaviti plaže prometa med Slatino in Virovitico, so tam aretirali tri prometnike, katere so pa potem izpustili in z državnimi železničarji zasedli progo od Slatine do Virovitice. Kljub temu ni šel tam promet. Zelo klaverno vlogo so tudi tukaj igrali drž. železničarji. **Krumiril je edino postajenačelnik v Slatini Bendekovič.**

Živela solidarnost železničarjev proge Barsc - Pakrac.

Železničarski štrajk na progi Celje - Dravograd, drž. žel.

se je izjavil deloma vsled strahopetnosti in deloma vsled krumirskega nastopa strojevodja Klinar - ja, ki je bil prost in se prostovoljno javil načelniku, da krumiri in strojevodja, ki je spal v Slovenjegradcu, ki je že naprej izjavil, da ako vse štrajka bo on krumiril. Posebno brutalno pa je nastopal že od zadnjega aprilskega štrajka leta 1920 znani zloglasni načelnik Legat, ki je skušal upostaviti promet do Zidanega mosta, kar se mu pa ni posrečilo, na vse zadnje so pa vozili samo do Gaberj in rili nazaj v Velenje. — Društvo strojevodij je lahko ponosno na take člane.

Železničarski štrajk v Bosni.

Iz Bosne še ni točnih poročil, tudi tam je bil le delni štrajk. Poročila govore le iz Drvara, da je Steinbeisova železnica, proga Prijedor-Knin stala, ker so se železničarji v Drvarju udeležili protestnega štrajka.

KRUMIRJI NA DAN NAŠEGA PROTESTA 3. AVGUSTA 1923.

Štrajkbreherji pri ravnateljstvu juž. železnice, personalni oddelek: **Dougan**, viš. revident; **Zadnik**, revident (se hvali). Vozne olajšave: **Pip**, poštni odpr. Transportni komercijalni oddelek III/4: **So delali vsi razen nadzornika Koširja.** Prometni oddelek: **Strgar**, viš. rev. (se je peljal z vlakom 36 ll. v Maribor z izvidnico); **Eger**, rev.; **Plehan Jaka**, nadsprev.; **Majcen Fr.**, pisarnik (bivši upravnik pri Spl. žel. organ.); **Deržič Ivan**, revident, (bivši narodni poslanec in načelnik narodno socijalistične stranke, glasoval za zakon o zaščiti države); **Arhar**, nadrev. (je opravljal prometno službo na gl. kol.; **Hvala Milan** revid. je hodil vedno na postajo in zopet v pisarno, zopet pol ure na postajo in v pisarno, tako da je bil zavarovan na obe strani. Strojni oddelek: **Zupanc Fr.** asistent, kakor znano Ogrincev adlatus in njegov ljubljenec. Na Vrhniški progi: **Jakob Tomažič** pom. sprevod. **Ivan Jamšek** sklad. del. **Jože**

Sodrugi in sodružice, zbirajte za stavkujoče rudarje! Pokažite svojo razredno solidarnost.

Merlak sklad. del. **Anton Popit** post. del. Kozjak Fr. pred. del. **Lenarčič M.** prog. pregled. — **Kurilniško osobje: Rudolf** Müller strojni mojster, **Podkrajšek Karl** strojevodja, Voje stroj. vod. nam. **Steiner** Vencel je vozil na Vrhniko in **Eleršek Jože** oba imata že preko 35 let službe. Junaka! **Vidic Fr.** strojevodja, **Pogačar** kluč. kurjač, **Omahen Janez** in Škerjanc nadkurjač, **Velkovrh** in **Suhadolnik** avizerja, **Ošaben Ed.** čistilec strojev — nekdaj črevljarski mojster. **Kern Ferdinand** strojevodja, **Jerše Fr.** kurjač, **Ostanek** Fr. nad. sprevd., **Stojkovič** in **Pogelšek** sprevodnika, ti so pripeljali **ekspresni vlak iz Postojne v Ljubljano** kljub temu, da so jih sodrugi v Postojni **opozorili na štrajk** in da naj nikar ne krumirijo, naj tam ostanejo, **hrana in vse je preskrbljeno, silil** jih ne bode nihče, **ako hočejo naj peljejo,** je strojevodja Kern izjavil, da vse eno pelje, za njim tudi nad. sprevd. Ostanek in krumiska skupina je zletela proti Jebljani. Vlak je iz Ljubljane nadaljeval pot po drž. žel. z 10 urno zamudo, kjer so se osobito strojevodje kot krumirji odlikovali. Posebne **krumirske zasluge si je pridobil strojevodja** po imenu **Jarosch iz Maribora.** Ta je peljal dvakrat v Postojno in nazaj, da ga ne bi spoznali se je skril in pa našemil; za to izdajalsko delo so mu gosp. štrajbreherji nabrali nekaj sto Judeževih dinarjev, fuj! **Huber** strojevodja iz Maribora je peljal vlak 36 proti Mariboru. **Herič Ivan strojevodja v Zagrebu je pri**peljal brzovlak v Zidanimost. Ko so se mu tamkajšnji železničarji posmehovali je šel po žandermerijo; ta dobi red Sv. Save. Ena izmed **posebnih cvetk krumirstva** pa je **Brandstätter Fr.** bivši strojevodja na Vrhniki sedaj **priganjač v kurilnici.** Ta ki še ni bil nikoli za nobeno delo sposoben, je nakladal premog, ker **ni bilo niti enega premogarja, da bi krumiril,** od tega **krumirja se govori različne stvari.** L. 1917, ko je **avstrijska vlada preganjala** sodr. **Marcel Žorga,** kot **predsednika železničarske organizacije** in je bil preslavljen na Dunaj, so tukajšnji strojevodje nabrali precejšnjo svoto denarja v podporo njegovi v Ljubljani ostali družini, ki je bila bolna. Ta pola je ležala pri temu štrajkbreherju in bil je tako nesramen, **da je svote posameznikov radiral in razliko vtaknil v žep.** Zahvaliti se ima le posameznim sodrugom, katerim se je smilila njegova družina, da niso tistikrat strojevodje z njim obračunali. **Nabiralno polo je spravil blagajnik** organizacije **za spomin** na požrtvovalno delo tega večnega štrajkbreherja, ki je za časa protestnega štrajka delal 60 ur. Prav zabavno je bilo videti ravnatelje centralne nadzornike, kako so opravljali promelno službo kot štrajkbreherji. **Ravnatelju Bračiču** je šlo vse bolj na smeh. **Ravnatelj Vrečko,** star **krapar,** znan že izza **uradniške pasive l. 1910, katero je pomagal** v Ljubljani **udušiti** z vso silo in je takrat glavno ulogo igral pri preganjanju uradnikov, znan z njegovo smešno mobilizacijo pri aprilskemu štrajku l. 1920, se je držal resno in znojil, češ sedaj se bližajo slabi časi. **Arher** in **Fatur** prvi majhen okrogel, drugi plešast je izgledal kakor Šerlok - Holmes, samo še monokel mu je manjkal, oba pa sta letala po pisarnah, da se je kar kadilo. **Pregelnu** so nakazali delo njegovega očeta, premetaval je kretnice in vzdihoval, kako je to naporno in težko delo. **Gostiša** je pomagal **Faturju** in **Arharju** in vsi trije so si vsled preobilega dela pulili lase. **Ravnatelj Šega** je imel nalog, da lovi voze, kar mu tudi dobro pristoja. Zvesti spremljevalec salonskih voz samo, da ta dan ni imel čas mislili na vržinko, namreč Simončič, tudi ni manjkal in je upil »Heizhaus«. Kar nehote se je človek spomnil nekega gotovega dne po preobratu, ko je Nace slal na sredi glajzov in rekel: tukaj gor potegnite sedaj pa polovico odkuplite gre v Heizhaus, pol pa še voze **barona Friss - Skeneta,** tržaškega nameslnika pa pred Heizhaus, zgodilo se je to tako hitro, da ko je priešl komornik barona Friss-Skeneta, še kmalu koles od dotičnega voza ne bi našel. — Samo iz enega stanovanja so kar naenkrat doneli mehki zvoki glasovirja, vmes smeh in **Nace** si je zadovoljno gladil svoj okrogli trebušček in si bolje pritrdil ščipalnik na nosu. Železničarji so se spogledovali, ter takoj razumeli kaj se je zgodilo in si nekaj tiho šepetali na ušesa, nato pa naglo izginili, da ne bi kdo kaj sumil... Capito! gospodje ravnateljstva juž. žel. saj vemo, da se dobro razumete na štrajkbreherijo, veršiberijo, švercerijo, salonske voze itd. Kdor tega ne verjame, pa naj vpraša spremljevalca salonskih voz **Simončiča,** pa mu bode na ušesa šepnil, da se bodo Ti štrajkbreherji za svoj trud zopet enkrat odpočili na meji, ležeč na perzijskih tepihih ekscesarja Karla v salonskih vozeh juž. železnice. — Želimo v bodoče štrajkbreherskim ravnateljem v bodoče obilo sreče in turški harem. — **Nadalje so nam javljeni** še **sledeči krumirji,** kateri so peljali vlak 518 iz Zg. dne 3. avgusta 1923 ob 16.30. **Kresnik Peter** nadsprevodnik, **Vahen Miha** sprev. vlak., **Rozina Fran** sprev. vlak., **Heritsch Ivan** strojevodja, iz **Rakeka S. o. E. 12. Ostanek Fran** nadsprevodnik, **Stojkovič Jos.** sp. vlakovodje, **Pogelšek Ant.** sp. vlakovodje, **ob 3. uri zjutraj,** strojevodje istega vlaka **Kern Ferdinand.**

Opazovalec.

Beli teror na južni železnici. — **Sodrug Marcel Žorga po § 14. iz službe odpuščen!**

Obratno ravnateljstvo južne železnice v Ljubljani je na predvečer štrajka dne 2 .avgusta t. l. ob 3. uri popoldne nenadoma na podlagi § 14. sodrugu Marcel Žorgi odpovedalo službo brez kakega vzroka. Ta odpoved ne odgovarja določilom splošnega službenega reda za uradnike in sluge, poleg tega je pa ta odpoved **čisto navadni falzifikat** in ni podpisan od generalnega ravnateljstva na Dunaju, nego je to ta štrajkbreharska golazen sama ukrenila, misleč si: češ, sedaj je trenutek, da pokaže železno roko in da s takim postopanjem oslabi razredni duh železničarjev. Toda ta družba se prokleto moti, ravno nasprotno je s tem dosegla. Opaža se že, da železničarji kar trumoma prihajajo v Neodvisno strokovno železničarsko organizacijo.

Sodrugu Marcel Žorgi pa kličemo: mi imamo za te bolj važno delo nego na železnici, kjer boš lahko veliko bolj koristil proletarijatu!

Železničarji v organizacijo! Širite naš strokovni list!

Železničarji, podpirajte žrtve belega terorja!

Nabirajte prispevke in pošiljajte na vodstvo organizacije!

Živel razredni boj!

Dol z reakcijo!

ŠKANDAL V STUDENCIH. Se nikdar se ni dogodil enak slučaj, katerega hočem opisati v teh kratkih vrsticah. Še bolj žalostno pa je, da ravno v Studencih v takozvanem prejšnjem »Rote Burg«, kakor se je nazival prejšnje čase. Na kako trhlih nogah je obstojal, nam bo sedaj dovolj jasno. Veliko truda nas bo še stalo, da privedemo ljudi do pravega spoznanja in to je prava pot k razrednemu boju, tudi v praksi, ne samo na papirju. Imamo tu socijalističnega župana **Kaloha** in cel kup njegovih odbornikov. Za časa protestne stavke prošli teden 3. t. m. je vojni minister takoj odredil mobilizacijo stavkujočih, kakor vam je vsem znano. Nobena občina pa ni bila tako hitro na mestu ter izdala pozivnice, kakor ravno socijalistična občina Studenci po zaslugi rdečega župana Kaloha in njegovega namestnika **Leskovšeka.** Čeprav niso bile uradne ure, sta prišla prostovoljno v urade ter izdajale ukaze, kakor kaka ministra. Ali vas ni sram, da sta kandidirala na socijalistični listi? Kaloh — sam železničar in načelnik požarne brambe, je izdal ukaz, da morata trobentača požarne brambe trobiti alarm po celi občini. Njegovemu ukazu sta se odzvali dve kreaturi, ki čujeta na ime **Prebolšek** in **Vodušek.** Sodrugi, zapomnite si jih dobro. Vprašam gospoda Kaloha ali mu je znano, da prostovoljna požarna bramba ni v službi vojske, ampak da brani v slučaju ognja imetje občanov? Saj ste vi, člani požarne brambe, vsaj deloma organizirani delavci. Zato vas pozivljam, da odprete oči in da ukrenete vse potrebno, da se kaj takega ne pripeti več, kar vam dela sramoto. Vprašam tudi sodruga Eržena in Golouha, je-li njima kaj znano in kaj mislita ukreniti k tej stvari? Da ne bo nepotrebnih sumničenj, se podpišem s polnim imenom.

Magdič Dragotin,
ključavničar, Maribor.

Ali je društvo strojevodij krumirsko društvo.

Društvo strojevodij je dalo navodila svojim članom, mi smo se izjavili solidarni, zatorej imajo strojevodje stopiti v 24 urni protestni štrajk. **(Sedaj pazite kaj še nadalje sledi!)** Strojevodje stopijo v štrajk le v slučaju, ako prometniki štrajkajo in oni imajo to odrediti in pozvati strojevodje na štrajk, ako se pa dogodi, da **prometnik opravlja službo,** potem **imajo strojevodje voziti.** V slučaju, **ako se koga avizira za službo, se ima temu ukazu pokoriti.** (Smešno, to je poštarska solidarnost!) Med 5. in 9. marcem (lahko bi povedali natančno) je bil predsednik društva strojevodij na policijskem ravnateljstvu in je tam svečano obljubil, da ako tudi vse štrajka, strojevodje ne bodo, za to jamči društvo kot tako.

Dogodil se je slučaj: stroj. vod. nam. **Brenčič** je bil klican v službo, da pelje izvidnico pred vlk. 36 v Maribor; takoj se je podal v društvene prostore društva strojevodij po navodila ter vprašal, kaj naj stori, ker je bil aviziran. Odgovor od društvenega vodstva je bil: **Ker ste bili avizirani, potem morate peljati** (zajčja hrabrost) **in res, možakar je šel z mirno vestjo krumirit.** Fuj! Razumemo, dan pred štrajkom je Pavle Dežman zagotovil načelniku Fincu, da strojevodje ne bodo štrajkali. Edino **hvalo,** kar **moramo izreči strojevodjem** južne **železnice, da so oni pošteno mislili in razumeli solidarnost in ne na tak dvorezni način, kakor njihovo krumirsko društvo. Za** počit, kaj ne, to je solidarnost. **Sedaj pa naj eden reče, da društvo strojevodij ni krumirsko društvo!** Kaj ne da, Pavle, Ti že veš, kaj Ti je minister povedal, ko si bil pri njemu, da **bodeš postal instrukcijonsführer** za štrajkbrebreharje. Izdajalska pot je tudi trnjeva.

Kdor hoče Janez bit, ta mora v Ljubljano prit. Strojevodja.

Odprto pismo

vsem kompetentnim državnim institucijam.

V že nad tri tedne trajajoči stavki so rudarji Trboveljske prem. družbe pokazali, da je njihova borba strogo **gospodarskega značaja** in da se borijo le za zboljšanje svojega mizernega položaja. Zahteva po 36 do največ 51 dinarjev na delaven dan za delavca je skromna in razumljivo je, da je delavstvo z ogorčenjem zavrnilo ponudbo **Trboveljske prem. družbe,** ki je stavila predlog, po katerem bi se večini oženjenim že dosedanje mezde znižale, ostalim pa za bore 3 dinarje zvišale.

Ker Trboveljski družbi ni uspelo, da bi dokazala svoje denuncijacije, da se za zahtevami skriva politično ozadje in ker so rudarji cele tri tedne vkljub nesramnim provokacijam s strani ravnateljev Trboveljske premog. družbe ostali mirni in disciplinirani, je Trboveljska prem. družba v svojem besu posegla po skrajno diskvalificiranem sredstvu, da povzroči zmedo in nemire.

Agenti družbe so po naročilih svojih ravnateljev napisali nekaterim stavkolomcem svarilna pisma, katera je potem družba predložila žandarmeriji z denuncijacijo, da so jih pisali zaupniki stavkujočih. Kljub pomanjkanju vsakih dokazov in kljub temu, da je vsakemu pametnemu človeku jasno, da zaupniki takih nepremišljenih korakov v interesu stvari same nikdar ne bi podvzeli, se je aretiralo in v verigah odpeljalo v celjske zapore 4 sodruge, išče se pa še nedaljnih 7 zaupnikov, katere je imenovala Trboveljska prem. družba.

Protestiramo najenergičneje proti taki zlorabi državnih institucij v korist Trboveljske prem. družbe in zahtevamo, da se državne oblasti strogo ravnajo po zakonu in ustavi, ter da žandarmerija ne vrši več pandurske službe Trbov. premogokopni družbi kot doslej.

Trboveljska prem. družba hoče z denuncijacijo spraviti v zapore vse delavske zaupnike, da bi potem lahko zbegala rudarje. Če bodo državne oblasti še v naprej brez dokazov samo na podlagi denuncijacij zapirale rudarje, bodo morale prevzeti vso odgovornost za posledice takega nezakonitega postopanja. Zahtevamo, da se aretirane rudarske zaupnike takoj izpusti in da se postavi na obtožno klop Trboveljsko prem. družbo, ki s svojim postopanjem spravlja v obup 40.000 ljudi in ki sistematično dela na to, da spodreže temelje našega narodnega gospodarstva.

Zavednim kovinarjem.

Cenjeni sodrugi!

Kakor Vam je že znano, smo kovinarji na Jesenicah, Javorniku in Dobravi predložili vodstvu Kranjske industrijske družbe spomenico za 40% povišek na temeljne plače, za plačan letni dopust, za pršno kopelj in za takojšnji pričetek zidave delavskih stanovanj, katera naj bi stopila s 1. majem t. l. v veljavo. Spomenico smo pred vložitvijo predložili centralnemu odboru v pretres, kateri je isto tudi odobril.

Vodstvo K. i. d. je spomenico kratkomalo odklonilo, sklicujoč se na industrijsko krizo in na konkurenco na trgu železnih izdelkov s strani inozemskih podjetij, osobito iz Čehoslovaške.

Z ozirom na nepovoljen odgovor s strani ravnateljstva K. i. d. smo sklicali dne 4. junija javni shod, katerega se je udeležil zastopnik centrale sodrug Trebunjaća kot referent, kateri je navduševal navzoče ter pozivljal zastopnike ostalih dveh organizacij, da se izrečejo solidarnim, na kar so se isti tudi odzvali ter podali solidarnostno izjavo. Predlog, da se ne umakne vložene spomenice niti za las, je bil enodušno sprejet.

Na to se je dne 24. junija vršil sestanek obratnih in org. zastopnikov ob navzočnosti sodr. Svetek-a, na katerem se je izvolilo rediteljski in stavkovni odbor, na kar smo se nadejali, da bo centrala v resnici z vsemi resnimi koraki podvzela najskrajnejša sredstva v svrho rešitve naših zahtev, — a zmotili smo se. Dne 28. junija je prišel centralni tajnik sodr. Golmajer, da vodi v podružnici Jesenice mezdno gibanje oziroma stavko. Pričel je ponovno z izdelavo vprašalnih pol kljub temu, da smo jih izdali že 10. junija, katere je prinesel s seboj iz Ljubljane sodr. Trebunjača po naši sestavi, kakoršne smo sestavili lansko leto ob priliki mezdnega gibanja. Ugotovili smo takoj pri zopetni izdaji vprašalnih pol, da centrala nima nikake resne volje ob ugodnem času podvzeti resnih korakov, ter da ima namen celo gibanje zavleči pozno v jesen, ko bi prenehalo vsako gojzdno in poljsko delo, katero bi bili pripravljeni sprejeti stavkujoči.

Sicer se je po dolgem času centrala obrnila na inšpekcijo dela, da razpiše mezdno razpravo, katera se je konečno tudi vršila dne 12. julija t. l. Pri tej razpravi so bili navzoči: 6 tukajšnjih delavskih zastopnikov, zastopnik Strokovne komisije sodr. Svetek, centralni tajnik sodr. Golmajer, tajnik delavske

Ali si že član „Zveze rudarskih delavcev“?

zbornice Dr. Likar in zastopnik inšpekcije dela. Mesto, da bi zastopnik Strokovne komisije sodr. Svetek stal na stališču, da se razprava vrši na podlagi vložene spomenice, je isti stavil kompromisni predlog, v obliki enkratnega 20 % nabavnega prispevka na temeljne plače za mesec julij, kar pa so takoj tukajšnji naši zastopniki zagotavljali s. Svetek-u, da bo naletel na odpor na javnem shodu, kar pa on ni verjel ter jih je enostavno zavrnil.

Po mezdni razpravi se je vršila takoj konferenca vseh zastopnikov, kateri so bili navzoči pri pogajanjih, na kateri se je po burni debati izjavil zastopnik strokovne komisije s. Svetek, da v slučaju, ako gremo preko mezdnih dogovorov v stavko, centrala odtegne vsako finančno pomoč. (Ta izjava s. Svetek-a je dala povod misliti tukajšnjim odborom, kateri so se sestali pozneje na skupno sejo, na kar se je sklenilo zavzeli napram centrali bojkotno stališče, kar je razvidno v priloženi resoluciji.)

Na dan mezdne razprave se je vršil popoldan javen shod, na katerem je prišlo do velikanskega razburjenja med delavstvom, očitajoč centralnim zastopnikom izdajalstvo. Do razburjenja je dovedlo delavce pri poročilu s. Svetek-a, kateri je po naročilu generalnega ravnatelja apeliral na zbrane, da naj bodo pri delu bolj marljivi da se bo v večji množini produciralo izdelke, ker le edino na ta način bo pozneje mogoče zvišati plače.

Ker se pa delavstvo s tem predlogom ni strinjalo, je stavilo predlog, da se odpošlje deputacijo do ravnateljstva, da odgovori jasno, ali je pripravljeno ugoditi zahtevi ali ne. Na stavljeni predlog s strani delavstva je izjavil s. Svetek, da zastopniki ne gredo več do ravnatelja, pač pa naj vsaki sestavljeni predlog zagovarja predlagatelj sam, ne pa organizacija. Delavstvo je zahtevalo, da se da predlog na glasovanje, predsednik naše podružnice pod vplivom s. Sveteka ni hotel dati predlog na glasovanje, marveč je rajši odstopil kot predsednik podružnice in s tem se je shod razbil.

Da ravnateljstvo pomiri razburjeno delavstvo, je poklicalo dne 16. julija glavnega zaupnika in predsednika naše organizacije ter ponudilo 20% povišek doklad na temeljne plače samo za mesec julij, na kar se je drugi dan 17. julija ponovno sklical javni shod, na katerem sta poročala poklicana funcijonarja o ponudbi ravnateljstva. Delavstvo je na to izvolilo deputacijo ter si isto še med zborovanjem odposlalo do ravnatelja, kateri je konečno pristal, da velja 20% povišek doklad na temeljne plače od 1. junija dalje, ter da se vrši ponovna razprava dne 18. avgusta. Tako smo na blamažo centrale izposlovali že drugič svoj povišek plač brez vsakega posredovanja iste.

Vsled navedenih dejstev je bilo članstvo do skrajnosti razburjeno ter je grozilo z odstopom od organizacije, ako se še nadalje vodi tako politiko v mezdnem gibanju in pošilja denar centrali in smo bili vsled tega pretečega razpada organizacije prisiljeni, da se odločimo za naslednjo resolucijo, katero so si osvojili tudi člani na svojem zborovanju dne 26. julija t. l.

RESOLUCIJA.

Odbori vseh treh podružnic Jesenice, Javornik in Dobrave, zbrani na izredni odborovi seji dne 20. julija t. l. enoglasno kritizirajo in obsojajo potek mezdne razprave z dne 20. julija 1923, posebno pa zastopnika strokovne komisije s. Sveteka in tajnika osrednjega društva kovinarjev s .Golmajer-ja:

1. Radi zavlačevanja in popustljivosti mezdne razprave od strani centralnega zastopstva.

2. Radi nepotrebnega ponovnega popisovanja statističnih podatkov in stroškov glede istih

3. Radi nesposobnosti pri mezdni razpravi s strani centralnih zaupnikov, z ozirom na stavljenje kompromisnih predlogov s. Sveteka v obliki enkratnega nabavnega prispevka in drugih okolščin, ki se tičejo te razprave.

4. Odbori vseh treh podružnic: Jesenice, Javornik in Dobrave, stojijo odločna na tem, da se denar od prispevkov do temeljite remendure centr. odbora, oziroma do popolne razjasnitve cele situacije, ki se tiče te mezdne razprave, pridrži v lokalnih blaganjah.

5. Odbori vseh treh podružnic stojijo odločno na tem:

a) Da se skliče izredni kongres Osred. društva kovinarjev na Jesenicah.

b) Kot prva točka dnevnega reda na izrednem kongresu se predlaga, spor med člani kov. podružnic na Jesenicah, Javorniku in Dobravi in med centralnimi zastopniki.

c) Za ta kongres se ima staviti tudi točka dnevnega reda: »Ujedinjenje kovinarjev v Jugosloviji«, na katerega se ima povabiti tudi »Zvezo delavcev in delavk kovinske industrije in obrti Jugoslavije« in »Zvezo Metalskih (kovinarskih) delavcev Jugoslavije«, da odpošljejo na ta kongres svoje delegate.

d) Da se informira vse podružnice Osrednjega društva kovinarjev in da iste izrečejo k temu svoje mnenje.

Kovinarji Jesenic, Javornika in Dobrave.

Bolgarski rudarji pozdravljajo stavkujoče slovenske rudarje.

Centralna uprava »Saveza rudarskih radnika Bugarske« je poslala strokovnemu odboru trboveljskih rudarjev sledeče pismo: »Savez rudarskih radnika Bugarske. — Selo Pernik, 7. avg. 1923 — Podpisana centralna uprava rudarskega proletarijata Bugarije pošilja bratske pozdrave stavkujočim rudarjem Jugoslavije in jim želi mnogo uspeha v borbi. Zelo hvaležni vam bomo, če nam bodete poslali obvestilo o poteku in rezultatu stavke. Živela enotna fronta dela proti enotni fronti kapitala in fašizma! S sodružnim pozdravom za centralno upravo: Sekretar Al. Milenov«.

Iz rudarskih revirjev.

Skubic in milijonarji pri trboveljski družbi se britko varajo.

Ko je izbruhnila rudarska stavka, je trboveljska družba obvestila vlado in pa industrijce, da bo stavka v treh tednih končana, ker se bodo rudarji morali povrniti na delo in da je vsaka intervencija brez potrebe. Vlada, ki vse slepo verjame trboveljski družbi, se je pustila nafarbati in je verjela. Trije tedni so pretekli in stavke ni konec. Trboveljska družba je pričela z represalijami, z deložiranjem in vlada ji je priskočila na pomoč z aretacijami zaupnikov, češ vam bomo že pokazali.

Represalije niso rodile zaželjenega uspeha, ampak so trdno voljo rudarjev vstrajati do konca še povečale. Trboveljska družba se je polotila še drugih, direktno protizakonitih sredstev. Denar, ki so ga rudarji prostovoljno zbirali za podpore bolnim, je ukradla in si ga prisvojila. Ker ji tudi ta tatvina ni pomagala, je pri plači 11. avgusta odtegnila vsakemu rudarju 120.— Din za »blau«, četudi je tako postopanje protizakonito in je direktna tatvina. Seveda za take kapitalistične lopove in derikože — kakor jih imenujejo sodrugi na jugu — kapitalistična država nima zakonov ne zaporov. Sodišča in zapori so le za rudarske zaupnike in proletarsko rajo. Trboveljska bo s pomočjo vlade skušala povzeti še druga nasilstva ali to ne bo pokolebalo rudarje. **Kruha jim dajte, pa bo stavka končana,** gladni pa raje poginejo, kot pa da bi gladni garali za druge.

Trboveljskem špekulantom in vladi povemo, da lahko vzdržimo še dolgo, dolgo. Res je, da nimamo milijonov kot jih imate vi, tudi bajonetov in pušk še nimamo, da bi vas prisilili, da nam ugodite, imamo pa žuljave roke in našo poštenost, kar nimate vi. Mi kot pošteni in delavni ljudje bomo vzdržali, vi z nam ukradenimi milijoni in z bajoneti pa ne bodete mogli kopati premoga.

Poštenjak ima kredit in rudar je poštenjak in ima neomejen kredit pri vsakem poštenjaku. Živeli stavkujoči rudarji! Živeli naši kreditorji!

KOČEVJE. Bog v našem revirju je Vitold Biskupski, nekdanji obratovodja v Trbovljah, katerega je hotel ob prevratu 1918. leta tedanji »Kaderkommandant« zapreti in ki se je parkrat le s težavo rešil pred kroglami, katere so za njim pošiljali tisti, katere je brezvestno mučil. On ni absoluten gospodar samo v rudniku ampak je glavar celega Kočevja. — Politične državne oblasti so njegovo pokorno orodje in Biskupskijeva želja je za glavarja več kot državni zakoni. Rusu Biskupskiju asistira Prus Keck in lahko si predstavljate, kako živimo pod neomejeno tiranijo absolutizma carističnih in hohenzollernskih eksponentov, posebno še, ko državne oblasti ne briga zakon ampak volja teh pritepencev, ki sta morala bežati iz Rusije odnosno iz Prusije radi nečloveškega ravnanja in postopanja z delavstvom.

Kdor zahteva večji kos kruha, je zločinec; tako misli Biskupski in prizadeva si zlomiti stavko. Pokorni mu okrajni glavar je dal na Biskupskijevo željo z orožniki deložirati par delavskih zaupnikov in bili bi celo izgnani, da se ni pravočasno zanje interveniralo pri vladi. Nasilje Biskupskega prekipeva in plačilo mu ne odide. Z glavarjem se bomo pa pozabavali na merodajnem mestu, kjer se ga bo temeljito podučilo, kaj se pravi čuvati ustavo in zakon. Če pa je ta gospod mnenja, da je zakon sila in bajonet, nam pa tudi prav, ker se bomo znali ravnati. Stavko ne bo zlomil Biskupski ne Keck, ne glavar in noben orožnik; povrnili se bomo na delo, kadar se nam bo zasiguralo pošteno človeško življenje. Vsi smo ene misli: Raje prostovoljno v smrt, kakor prisiljeno v sužnost.

Izdajalce delavstva, ostudne štrajkbreherske kreature bo pa s pomilovanjem bojkotiral in ignoriral vsak zaveden in pošten proletarec. Njihova imena prihodnjič

Zabukovca. Dne 5. avgusta 1923 se je vršil pri nas strokovni rudarski shod, na katerem nam je poročevalec iz Trbovelj referiral o poteku velikega štrajka rudarjev pri Trboveljski premogokopni družbi in o pomenu strokovnih organizacij za proletarski razred. S shodi bomo zopet poživeli delovanje naših organizacij, sklicevali bomo tudi članske sestanke, na katerih bomo skupno čitali načelne in važnejše članke iz našega časopisja. Za stavkujoče rudarje pri Trboveljski premogokopni družbi smo odposlali ZR 1035 dinarjev. Z velikim zanimanjem sledimo poteku štrajka, ki je tudi za nas velikega pomena, ker od izida tega mezdnega gibanja zavisi tudi naš bodoči položaj. Povišanje od 7 in 12 kron, ki so ga dosegli rudarji februarja odnosno aprila, smo po dolgih intervencijah sedaj le dobili. Trboveljske rudarje pozdravljamo in jih pozivamo, da vztrajajo do konca. — Živeli stavkujoči rudarji!

TRBOVLJE. Ker me teži pri srcu, kakor da imam slabo vest nad seboj, tišči me v grlu, kakor da imam davico in se ne morem premagovati da ne bi spregovoril par besedi o trboveljski stavki. Dne 18. in 19. julija, delavstvo se živo vprašuje: kaj praviš, kaj bodo zaupniki povedali, ko pridejo iz Ljubljane? Drugi se oglasi in pravi: kaj — ti se zanašaš na zaupnike, ali ne veš, da družba drugače ne ugodi da stopimo v stavko? — Tako so tiščali glave skupaj po celi delavnici in po cestah, kamor je človek pogledal in so se vpraševali, kaj bo ali bo stavka ali je ne bo treba. Na žalost pridejo zaupniki domov iz Ljubljane in raznese se vest, da družba ni ugodila upravičenim zahtevam. — Dne 20. julija zjutraj vidim, da rudarji gredo proti domu vsak s svojo culo z zavito delavsko obleko. Korakajo prav moško, smehljajo se. Rudarji so pokazali, da so solidarni za svoje pravice. Vrgli so zrak svedre, kladiva, špice, krampe, lopate, sekire itd. in postal je velik praznik; segli smo si v roke in voščili vesele praznike. Ko sem zagledal stavkolomce, od katerih se nisem kaj tacega nadejal, ker sem jih imel za bolj zavedne nego so v resnici, sem stiskal pesti. Ne čudim se, da so stavkolomci, ker jih poznam, da so to zbrani sami klečeplazci teh ruskih obratovodij in niso to samo klečeplazci, temveč tudi denuncijanti poštenih delavcev. Ti ljudje so avanzirali in postali preddelavci na nepošten način. Pri nas se ne upošteva zmožnost, ampak nesramno denuncijanstvo; posebno naš obratovodja Römer zagovarja denuncijante in jih postavlja za preddelavce. Na drugi strani so stavkolomci taki, ki nimajo ne otrok in ki še celo delajo doma svojo obrt, stavkolomci so oni, kateri imajo barake za cesto in prodajajo smrdljive salame in star kruh in če eden pride kaj kupil od tistih branjarov, pa tako tožijo kaka draginja je, da bi človek kar vrgel denar, pa nič vzel. Ko pa gre delavstvo v boj za zboljšanje gmotnega položaja, takrat tisti ljudje postanejo nesramni stavkolomci in takim ljudem gre ravnateljstvo na roke in jim postavlja barake, daje jim ugodne prostore, da trgujejo in da molzejo od delavcev težko prislužene krajcerje. Oni dajejo svojo čast in poštenje inozemskim židom samo zato, da imajo prednost. Na tak nesramen način pri nas napredujejo štrajkbreherji. — Če jih človek sreča, ko gredo v službo ali iz službe, pa pobesijo glave kakor tatovi, ker ti ljudje nimajo čiste vesti. Poznamo jih da so po eni strani klečeplazci, po drugi strani denuncijanti, po tretji strani razdirači strokovnih organizacij, ker za take ljudi ni nobena organizacija taprava. Vse eno bi rad vedel, da li bodo ti nesramni stavkolomci hoteli vzeti težko priborjene krajcarje, za katere se bori večina organiziranega delavstva? To vem v naprej, da ne bo nobeden od tistih pri plači roke odmaknil, zato bi bila dolžnost zavednega delavstva, da enkrat obračuna s kapitalističnimi podrepniki in da se jih varuje pri vsaki besedi in sploh ž njimi ne občuje. Poštenjak s stavkolomci ne govori! Ogiblje se jih kakor okuženih. — Živela zavedna solidarnost.

HUDA JAMA. Dne 6. avg. se je vršil pri nas v Hudi jami shod. Otvoril ga je s. Oblak, na kar poda besedo s. Pristavu iz Trbovelj, ki nam je poročal o poteku pogajanj in nasilju trboveljske družbe in o proglasu, ki ga je izdala družba, da je celokupno delavstvo odpuščeno, ako se ne vrne v 48 urah na delo, (veliko razburjenje, družba naj sama dela, nam pa naj da potne liste za v inozemstvo). Oglasil se je še s. Brinar, ki pozivlja delavstvo, da vstraja do konca zmage, nakar delavstvo povdarja, da po končani stavki ne gre poprej na delo, da se vse one odpusti, ki so stavkokazi.

Shod se je zaključil ob ½7 uri zvečer.

Sodrugi rudarji, še nekaj v vednost, pri nas imamo nekega gospoda P. katerega so delavci v Trbovljah sami vrgli iz stanovanja, ker je bil izdajalec proletarijata in danes se je pri nas zopet pokazal, ker je stavkokaz, da je izdajalec proletarijata. Drugič si ga bomo bolj natanko ogledali in pridemo s celim imenom, da bo cel rudarski proletarijat vedel, kdo je to. Sodrugi, ali imamo še druga dva takšna, ker eden je že s. Pristavu govoril, da bo ukrenil, da ne bo smel več govoriti pri nas na shodu. Toda povemo tem gospodu, da s. Pristav je govoril in bo še na shodu govoril, ker izdajalci proletarijata mu ne bodo prepovedali. Lahko ga samo denuncirajo, da mu oblast prepove ali delavstvo mu zaupa in ga pozivlja, da pride še k nam na shod.

Več rudarjev.

Plačaj takoj članarino svoji strokovni organizaciji!

TRBOVLJE. (Gospodom v pisarnah, nadpaznikom, paznikom, preddelavcem in še nekaterim, ki opravljajo štrajkbreherske posle).

Ne bomo Vas napadali, kakor bi po pravici zaslužili, povedali vam pa bomo par resnic, da jih razmišljate kadar sedite doma ob suhem kruhu in vodi.

Vam ni treba razlagati, da je delavstvo vsled bede bilo prisiljeno stopiti v štrajk, ker jim družba ni hotela povišati njihove minimalne mezde. Vi in vaše žene posebno dobro veste, da se z dosedanjimi prejemki ne da živeti človeško. Še vi, ki prejemate za spoznanje višje plače, ne morete izhajati, kako naj izhaja delavec? In vi, ki poznate bedo rudarjev in njih naporno in nevarno delo, vi ste v tem boju stopili na stran družbe in se borite proti delavstvu? Ali ne čutite in ne slutite, da ne škodujete samo delavstvu, ampak tudi samemu sebi? Ali še niste prišli do spoznanja, da trpite pod istim zlom kot delavci? Ali še ne vidite, da ste vkljub vašemu naslovu »gospod« enak suženj in enak revež kot vsak drug rudar? Ali še niste uvideli, da imate iste interese, kot delavci in istega nasprotnika in sovražnika kot delavci? Vi spadate v razred izkoriščanih, vi spadate med delavce, v vrste proletarijata.

Zato se čudimo in čudimo, da se pustite izrabljati za tak ostuden posel kot je stavkolomstvo. Ali res nimate nikake časti več? Ali ne veste, da je stavkolomstvo nevredno vsakega poštenjaka in karakterja.

Lepo in narahlo smo vam danes povedali svoje mnenje, ker mislimo, da ste stavkolomci bolj iz nevednosti in nezavednosti, kot iz zlobe. Če pa bomo videli, da niste samo nezavedni, ampak zlobni, si bomo to zapomnili in verujte tudi primerno nagradili.

Stavkujoči boljševik.

Rajhenburg. V preteklem letu 1922 je podružnica Zveze rudarskih delavcev tukajšnjega revirja nazadovala. Velika raztrošenost in malomarnost članstva je temu pripomoglo. — Želeti bi bilo, da se mlajši sodrugi samci bolj zanimajo za svojo bodočnost ter se poprimejo dela v strokovnem pokretu, kar na žalost do sedaj še ni bilo opažati. Starejši oženjeni sodrugi vračajo se od napornega dela, imajo doma različna opravila in skrbi za svojo družino, da jim je nemogoče držati stike s tako oddaljenim in razstrošenim delavstvom. Tudi vprašanje lokala nam dela težkoče, katero se bo moglo v kratkem času rešiti. — Ko je zveza rudarskih delavcev vložila zahteve, je pričakovalo delavstvo, da se ji bo ugodilo, nujno potrebno povišanje mezd, ter se jih rešilo sedanjega neznosnega stanja. Ko se je zvedel odgovor trboveljske družbe in predlog na ukinjenje družinskih doklad, je to izzvalo med delavstvom veliko ogorčenje, in delo se je dne 20 julija ob 6. uri ustavilo. Poleg tega je delavstvo tudi odprlo oči, in dan za dnem prihajajo novi člani se vpisovati v organizacijo in že organizirani poravnavajo svoje zaostale prispevke. In kar ni bila zmožna podružnica urediti, je pripomogel nastop ravnatelja Skubica. Zanimanje za organizacijo je oživelo, kar povzroča veselje in upanje v boljšo bodočnost. Le tako naprej, združimo svoje moči v močno strokovno organizacijo in zmaga nam je zagotovljena.

V **Rajhenburgu** je začel rudnik producirati in delati dobiček družbi, cveteti je začela tudi organizacija v večji živahnosti. Družba je dosedaj opirala svoje oči le v Trbovlje, Zagorje, Hrastnik in Kočevje odkoder so ji prihajali milijoni. Dosedaj je delavstvo tukajšnjega rudnika, dobilo vedno poboljšanje svojih plač na račun svojih sotrpinov gori omenjenih rudnikov, kateri so stali s svojimi močmi organizirani na braniku za nas vse. Sedaj je pa naša dolžnost, da najtesneje sklenemo naše neodvisne strokovne organizacije in da stojimo skupno, ramo ob rami z našimi sotrpini vseh revirjev in pokažemo solidarnost v boju za naš obstanek in naše pravice. Ne le moralično in materijelno temveč tudi aktivno. Nikakor ne smemo čakati, da nam priborijo naši sotrpini sami izboljšanja plač, temveč skupno z njimi se hočemo boriti v vsaki borbi eden za vse in vsi za enega. — Sodrugi, le v slogi je moč, in kjer je moč, tam je zmaga. Sloga pa je mogoča le v organizaciji, zato pozivljamo vse delavstvo rajhenburškega rudnika naj nobeden ne ostane izven organizacije. S tem boste pokazali solidarnost in slogo ter olajšali vašim zaupnikom pri pogajanjih zastopati vaše interese. Družba se ne boji onih, ki se z njimi pogaja temveč mase organiziranih, ki stoji za nami. Družba ima pogum zavlačevati pogajanja samo zato, ker ve da ni vse delavstvo organizirano in upa, da jih bo razdvojila z različnimi razglasi, pretnjami, kar pa upamo, da se ji ne bo posrečilo. Delavstvo pozivljamo, **naj se ne straši nobenih groženj od strani družbe** in naj se v vseh slučajih ravna po navodilih organizacije.

TRBOVLJE. Ker mi ne da žilca miru, da bi molčal o bednem položaju služkinj, ki služijo pri raznih gospodih in gaspodinjah v Trbovljah, vam pošiljam tale dopis: — Posebno se odlikujejo uradniki trboveljske prem. družbe. Ti gospodje uradniki ne izkoriščajo svojih služkinj samo materijelno ampak tudi telesno. Vzemimo na primer neko služkinjo, katera se nahaja pri nekem obratovodju (ne bom ga imenoval, ker vem, da bi se mu po cesti kokoši smejale). Ta človek ne živi tako slabo in nima tako slabe plače, da ne bi mogel povišati plače svoji služkinji, katero ima pri sebi že nad 9 let. Ta inozemec, najsibode katerekoli narodnosti, bi si pa vendar mogel misliti, da človek ni žival in da se človeku mora pomagati v današnji draginji. Ali čujte služkinje! Ta gospod je tako neusmiljen, da plača še danes v tej neznosni draginji svojo služkinjo, katera je pri njem že nad 9 let in ki dela od zjutraj do večera, na mesec celih 250 kron, ne da bi se kdo zmotil v dinarjih, ampak krone. K temu pa ima od njega še deklico že 6 let staro. Pomislite ta služkinja si ni znala pomagati, da bi bila iztrgala nezakonskemu očetu vsaj toliko, da bi bila vsaj primerno hrano plačala za otroka. Pač ni imela sredstev, da bi bila tožila očeta, ki je tako neusmiljen, dasi je dobro vedel, da se nahaja dekle v slabem stanju.

Obratno ravnateljstvo južne železnice svojim uslužbencem.

(Nadaljevanje.)

Imenovanje delavcev za pripravnike onih službenih kategorij v katerih vršijo službo najmanj dve leti.

Se sedaj tak vrši, če dotični delavec za to zaprosi in je mesto normirano.

Pisarniški pomočniki z meščansko šolo ali nižjo srednjo šolo.

Zadeva se bode eventuelno rešila po redukciji osobja slično, kakor pri državni železnici.

Postajni paznik z vsemi strokovnimi izpiti.

Se je izjemoma ugodilo. Vsi, katerih službena kvalifikacija je bila zadovoljiva, so s 1. julijem 1923 imenovani postajnim odpravnikom.

Stationsexpedient - Stationsmeister — postajni odpravnik.

Stationsexpedient ni identičen s sedanjim postajnim odpravnikom. Kategorija Stationsexpedient sploh ne obstoja več in so sedanji postajni odpravniki nasledniki bivših Stationsmeisterjev, cirk. 150/A 1909 in cirk. 429/A 1910 se torej nikakor ne nanaša na postajne odpravnike.

Prijave delavcev po dveh službenih letih k izpitom za uvrstitev v posamezne kategorije in zabeležba na dotično mesto.

Se tako izvaja.

Namestitev honorarnikov in diurnistov, ki niso naši državljani.

Se individuelno in po potrebi tak vrši (inž. Sedlak, inž. Kavalla).

Povodom stavke leta 1920 odpuščeni železničarji.

Noben delavec ni bil radi stavke same odpuščen, čeravno bi bila uprava na podlagi službenih določil, odnosno delavskih redov v to upravičena (samovoljna zapustitev dela). Delavci, ki so bili odpuščeni, so poleg stavke zakrivili tudi druga dejanja, ki so po delavskem redu nedopustna, kakor hujskanje, nasilno odvračanje delavoljnih od dela.

Napredovanje delavcev preko 26. oziroma 29. službenega leta.

Zahteva po pravilniku ni utemeljena. Državne železnice takih doklad ne poznajo. Ravnateljstvo podeljuje delavcem, ki jih načelniki službenih edinic v to predlagajo in ki so res uvaževanja vredni, iz lastnega nagiba, poleg že dosežene najvišje mezde, še posebne doklade, ki pa niso vračunljive v provizijo, ker nasprotuje to določilom statuta provizijskega zavoda. Predlog za to vračunanje je bil sicer slavljen (št. 9707 I.), a vprašanje od generalnega ravnateljstva še ni rešeno in najbrže tudi ne bo ugodno rešeno, ker se je generalno ravnateljstvo pri obravnavi zadeve sklicevalo na enako institucijo pri državnih železnicah.

Odškodnine za opoldanski obed za uslužbence, ki stanujejo pod 20 km oddaljeni od svojega službenega mesta.

Uslužbenci, ki stanujejo ob progi, ki je oddaljena manj kakor 20 km od njihovega službenega kraja, so na boljšem kakor oni, ki stanujejo na periferiji mesta Ljubljane (Gornja Šiška, pod Rožnikom, v Rožni dolini itd.). Ti zadnji navedeni ne prejemajo nobene odškodnine.

Prekategorizacija uslužbencev, ki vršijo drugo službo, kakor odgovarja njihovi kategoriji.

Se vsakoletno o priliki julijskega napredovanja po potrebi izvrši.

(Dalje sledi.)

Železničarji.

OKROŽNICA.

Redni občni zbor »Neodvisne strok. železničarske organizacije za Slovenijo«.

Glasom sklepa društvenega vodstva »Neodv. Strok. Železn. Org. za Slovenijo« in glasom društvenih pravil se sklicuje na dan 9. septembra 1923 ob 9. uri dop. v **»Železničarskem domu«** v Ljubljani **redni občni zbor N. S. Ž. O.**

Dnevni red je sledeči:

1. Organizacija in ofenziva kapitala.
2. Poročila:
   a) predsednika;
   b) zapisnikarja;
   c) blagajnika;
   d) kontrolne komisije.
3. Predlogi:
   a) podružnic;
   b) društvenega vodstva;
4. Dopolnitev oz. sprememba pravil.
5. Pravilnik.
6. Volitev društvenega vodstva in kontrolne komisije.
7. Razno.

Vse podružnice in vplačevalnice se pozivljajo, da do najpozneje 14 dni pred občnim zborom, t. j. do 26. avgusta 1923, pošljejo svoje predloge in poročila o svojem delovanju društvenemu vodstvu N. S. Ž. O.

Glasom § 13. društvenih pravil imajo podruznice in vplačevalnice delegirati na ta občni zbor na prvih 100 članov enega delegata; na drugih 150 članov zopet enega delegata; na tretjih 350 članov enega delegata in na nadaljnjih 500 enega delegata. Vsaka krajevna skupina (vplačevalnica) mora imeti vsaj enega delegata.

Imena in število delegatov naj podružnice (vplačevalnice) naznanijo društvenemu vodstvu do 26. avgusta 1923.

Predkonferenca se pa vrši 8. septembra t. l. ob 9. uri dopoldne v »Železničarskem domu« v Ljubljani. Predkonference se imajo udeležiti vsi delegati, ki se udeležijo občnega zbora.

Ljubljana, dne 17. julija 1923.

Društveno vodstvo N. S. Ž. O.

Shodi »Neodv. Strok. Želez. Organizacije.

Dne 15. t. m. je shod v Borovnici, dne 19. t. m. v Mariboru, Zidanem mostu, Grobelnem, Kranjski gori, Dravogradu. Dne 26. t. m. na Rakeku, v Logatcu, Zalogu. Dne 2. septembra na Jesenicah in v Ljubljani.

Na shodih se bo razpravljalo o izvršeni akciji, 24 urni stavki in o občnem zboru centrale, ki se vrši 9. septembra.

ZA STAVKUJOČE RUDARJE.

Akcijski odbor železničarjev in javnih nameščencev 1000 Din; Briceli Štefan, Fužine 82.50 Din; Grajzer Fani 195 Din; Vehar 176 Din; Ojsterc 533 Din; Zlatner 167.50 Din; Habe 74.50 Din; Bandel Anđelo 174.25 Din; Arčon 30 Din; Turk 65.25 Din; Habiš 57 Din. Prednji so vsi iz Ljubljane. Mizarji tvrdke »Drava«, Maribor 93 Din; Podružnica lesnih delavcev, Maribor 102 Din; Železničarji IV.b oddelka delavnice juž. žel., Maribor (Magdič Drago) 334.25 Din; Zadnji izkaz 969 75 dinarjev. **Dosedaj skupaj 4.054 Din.**

Tekstilni delavci.

Mezdno gibanje tekstilnih delavcev v Litiji.

Vsled svojih nizkih plač in vedno naraščajoče draginje so bili tekstilni delavci v Litiji prisiljeni, da so vložili podjetniku zahteve za povišanje mezd in za zboljšanje njihovega mizernega stanja. Mezde v predilnici v Litiji so tako minimalne, da je pravi čudež, da je delavstvo doslej moglo vzdržati. Kako naporno in zdravju škodljivo je delo teh mezdnih sužnjev, si lahko predstavlja le oni, ki pozna razmere v predilnicah. Pri nas pa je predilnica posebno zanemarjena v vsakem ali najbolj v higijeničnem oziru.

Delavstvo si je pred kratkim ustanovilo svojo organizacijo, da se postavi potom nje v bran za svoje pravice. Zanimanje za organizacijo je sicer precejšno, a vedno je še lepo število čakalcev, ki še niso spoznali velike važnosti strokovnih organizacij. Ta malomarnost nekaterih delavcev in delavk, ki stoje še izven organizacije, ni ostala neprikrita ravnatelju, ki je to dejstvo, da niso vsi organizirani, vporabil na pogajanjih, ki so se vršila v petek 10. avgusta v Ljubljani. Ravnatelj dobro vedoč, da niso vsi delavci organizirani, je mesto zahtevanih 75% ponujal sprva 15% in primaknil potem še nadaljnih 5%, tako da bi delavstvo dobilo vsega 20%, kar bi znašalo pri sedaj najbolje plačanih okrog 30 kron. — na šihti, s katero ponudbo se zastopniki delavcev seveda niso mogli zadovoljiti. Ker baje ravnatelj ni imel pooblastila za nadaljne koncesije, so se pogajanja brezuspešno prekinila, da dobi ravnatelj nadaljna navodila.

Delavstvo naj se zaveda, da je uspeh odvisen od pripravljenosti in moči organizacije. Kolikor moči, tak bo uspeh, kdor ni organiziran, slabi samega sebe. Opozorite vse čakalce na tako pogubonosno pasivnost.

LITIJA. Zadnja številka »Strokovne Borbe« se je bavila s tukajšnjim preddelavcem (oziroma priganjačem) Joštom in njegovo moralo. Imamo jih pa kar cel tucat takih moralistov, med katere prištevamo Bizjaka (obermoralist), kateremu vsi drugi pridno sekundirajo. Dasi je vihtel pred kratkim lopato in kramp, kaj rad sliši danes besedo gospod, kar tudi sam rad povdarja: mi bomo z gospodom. Da, saj druzega vam ne kaže, kajti delavstvo vam je pokazalo hrbet, na katerega ste imeli veliko upanja, da vam bo preskrbelo kakšen portfelj v Beogradu, kjer bi potem lahko sklepali protidelavske zakone. Ali delavstvo je spregledalo, da pot, katero jim kažete ni prava. Zato kaj pridno pristopa v organizacijo delavcev in delavk tekstilne industrije in obrti za Slovenijo, katera je edino prava delavska organizacija, ki temelji na delavsko razredni podlagi. Ona bo branila in ščitila naše delavski interese napram našim zatiralcem in izkoriščevalcem kapitalistom. Ja, gospodje priganjači in Vaša morala; dvema gospodoma hkrati je nemogoče služiti. Mi vam samo kličemo: **zavedajte se, da ste tudi vi sinovi proletarijata.**

Lastnik: Zveza Neodvisnih Strokovnih organizacij za Slovenijo.
Odgovorni urednik: Pavlič Hinko.
Tisk tiskarne »Merkur« v Ljubljani.